

Filozofija.
Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmeta standarts

I. Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi

1. Mācību priekšmeta "Filozofija" mērķis ir sekmēt izglītojamā pašpilnveidi un sociāli aktīvu attieksmi, attīstot filozofiskās domāšanas prasmes un izpratni par filozofiskām problēmām, to risinājumu iespējām un daudzveidību.

2. Mācību priekšmeta "Filozofija" uzdevumi ir radīt izglītojamajam iespēju:

2.1. veidot izpratni par filozofijas un filozofiskās domāšanas savdabību un tās nozīmi pašizziņā un apkārtējās pasaules izziņā;

2.2. reflektēt par cilvēka būtību, izprotot personības veidošanās, cilvēku sociālās darbības un vides attiecību likumsakarības;

2.3. veidot attieksmi pret filozofiju kā būtisku personības pašpilnveides, sociālās aktivitātes un sabiedrības attīstības priekšnoteikumu;

2.4. reflektēt par esamību un to raksturojošām kategorijām, telpas un laika izpratni;

2.5. apzināties vērtību nozīmi cilvēka un sabiedrības dzīvē, diskutēt par vērtību daudzveidību;

2.6. izprast filozofisko problēmu risinājumu daudzveidību filozofijas vēsturē, īpaši uzsverot mūsdienu teorijas un to interpretāciju;

2.7. apgūt un izprast filozofijas pamatjēdzienus, izkopjot prasmi radoši, kritiski un patstāvīgi domāt, izmantot dažādas filozofiskās analīzes metodes.

II. Mācību priekšmeta obligātais saturs

3. Mācību satura komponents "Indivīds un sabiedrība":

3.1. filozofijas vispārīgs raksturojums, pamatproblēmas;

3.2. izziņas un zināšanu problēma filozofijā;

3.3. cilvēka problēma filozofijā;

3.4. apziņas problēma filozofijā.

4. Mācību satura komponents "Sabiedrība, valsts un vara":

4.1. sabiedrības attīstības teorijas;

4.2. filozofija un cilvēces nākotne;

4.3. mūsdienu sabiedrības filozofiskās problēmas.

5. Mācību satura komponents "Kultūrvide laikā un telpā":

- 5.1. esamības filozofiskā izpratne;
- 5.2. filozofiskā refleksija par vērtībām;
- 5.3. filozofiskās domāšanas paradigmas.

6. Mācību satura komponents "Darbība":

- 6.1. analītiski vērtējošā darbība, dažādu filozofisku tekstu salīdzināšana, filozofijas problēmu atpazīšana un risināšana;
- 6.2. radošā darbība, tekstu interpretācija, filozofisku jautājumu formulēšana.

III. Pamatprasības mācību priekšmeta apguvei

7. Mācību satura komponents "Indivīds un sabiedrība":

- 7.1. izprot filozofiskās, zinātniskās un ikdienas domāšanas atšķirības;
- 7.2. zina filozofijas problēmas;
- 7.3. mācās formulēt filozofiskus jautājumus;
- 7.4. apzinās un spēj pamatot filozofijas nozīmi pašizziņā un citu zinātņu kontekstā;
- 7.5. prot raksturot zināšanu un izziņas metožu daudzveidību;
- 7.6. spēj salīdzināt dažādas izpratnes par izziņu;
- 7.7. pauž personisko viedokli pasaules izziņāmības jautājumā;
- 7.8. zina un prot salīdzināt dažādas cilvēka būtības izpratnes filozofijā;
- 7.9. izvērtē un spēj pamatot savu viedokli par ķermeņa un gara attiecību risinājumiem filozofijā;
- 7.10. izprot sevi kā sociālu būtni;
- 7.11. spēj pamatot savu viedokli un diskutēt par dzīvības un nāves problemātiku;
- 7.12. zina apziņas jēdziena skaidrojumu dažādos filozofijas virzienos un tradīcijās;
- 7.13. spēj reflektēt par dažādiem apziņas stāvokļiem un raksturot tos;
- 7.14. spēj raksturot valodas un apziņas attiecības;
- 7.15. izprot jēgas veidošanās procesu.

8. Mācību satura komponents "Sabiedrība, valsts un vara":

- 8.1. zina dažādas ideālās valsts un sabiedrības attīstības teorijas;
- 8.2. prot pamatot savu viedokli, diskutēt par globalizāciju un sabiedrības attīstības perspektīvām;
- 8.3. izprot mūsdienu filozofijas problēmas par informācijas tehnoloģijas un komunikācijas, patērniecības nozīmi cilvēka un sabiedrības dzīvē.

9. Mācību satura komponents "Kultūrvide laikā un telpā":

- 9.1. zina dažādas ontoloģijas teorijas un esamības jēdziena izpratnes;

- 9.2. izprot esamības un valodas attiecības;
 - 9.3. prot raksturot un diskutēt par dažādu laikmetu un kultūru izpratni, par laiku, telpu un to attiecībām;
 - 9.4. prot pamatot un argumentēt savu viedokli jautājumā par absolūtām un relatīvām vērtībām;
 - 9.5. prot pamatot savu vērtību izvēli;
 - 9.6. prot pamatot savu viedokli diskusijā par individuāli un sociāli nozīmīgo vērtību līdzsvara problēmu;
 - 9.7. zina dažādu filozofijas paradigmu raksturīgās iezīmes;
 - 9.8. izprot filozofisko problēmu risinājumu daudzveidību;
 - 9.9. prot salīdzināt un izvērtēt dažādus filozofijas virzienus.
-
10. Mācību satura komponents "Darbība":
 - 10.1. prot formulēt filozofiskus jautājumus;
 - 10.2. prot risināt filozofiskas problēmas, izmantojot dažādas filozofēšanas metodes;
 - 10.3. prot salīdzināt un lietot loģisku argumentāciju filozofijas tekstu analīzē un interpretācijā;
 - 10.4. spēj pamatot savu viedokli diskusijā par filozofiskām problēmām;
 - 10.5. vērtē dažādus filozofijas virzienu tekstus.
-
11. Izglītojamā attieksmes raksturo šī pielikuma 7.4. un 7.7.apakšpunktā minētās prasības.